

Bart van der Hoog: 'Groeien in koeien is niet het enige bedrijfsontwikkelingsmodel'

Op de bres voor de jonge boer

Diverse (mest)dossiers lagen afgelopen vier jaar op het bord van NAJK-bestuurder Koen Bolscher. De jonge melkveehouder roerde zich in veel beleidsdiscussies, maar draagt zijn bestuurstaken nu over aan Bart van der Hoog, die het opleiden van jonge ondernemers als speerpunt ziet. 'We willen ze helpen om keuzes te maken, want een bedrijfsovername is meer dan op de winkel passen.'

tekst **Jaap van der Knaap**

Bart van der Hoog was eind mei aanwezig toen Koen Bolscher namens het Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt (NAJK) het openingswoord verrichtte tijdens de start van de Dairy Campus. 'Ik dacht: o jee, dat zal voor mij nog wel een uitdaging zijn om net zo'n goede speech neer te zetten', vertelt Van der Hoog. Per 1 juli heeft Bart van der Hoog namelijk de dagelijkse bestuursfunctie bij het NAJK overgenomen van Koen Bolscher en vertegenwoordigt hij jonge melkveehouders. 'Vier jaar terug dacht ik precies zo over het spreken in het openbaar', stelt Bolscher Van der Hoog gerust. 'De bestuursperiode bij het NAJK is een goede manier om jezelf te ontwik-

kelen en een netwerk op te bouwen.' Bolscher had er statutair nog twee jaar bestuurswerk aan vast kunnen knopen, maar de melkveehouder vindt het na vier jaar genoeg. Neemt hij gezien zijn dossierkennis niet te vroeg afscheid? Bolscher is resoluut, net zoals dat hij ook duidelijk aangeeft dat een afscheidsgesprek alleen kan plaatsvinden samen met de opvolger. 'Het is voor een organisatie dodelijk om stil te staan. Zeker bij een jongerenorganisatie moeten nieuwe mensen met nieuwe ideeën de kans krijgen.'

Hoe groot is de rol van het NAJK?

Bolscher: 'Wij vertegenwoordigen een specifieke groep boeren. Het is belangrijk

dat jongeren een visie tonen, meepraten en meedenken in beleidsbeslissingen. Ik merk ook echt dat we serieus genomen worden; dat er iets met onze ideeën gedaan wordt.'

Van der Hoog: 'Het is belangrijk hoe wij naar de toekomst kijken, te laten weten waar wij kansen en bedreigingen zien. Jonge boeren zijn de toekomst, daarom moet er ruimte blijven om onze bedrijven te ontwikkelen.'

Bedrijfsontwikkeling? Mestwetgeving zet de sector aardig op slot.

Bolscher: 'Er zijn kansen genoeg. Ontwikkelen betekent niet alleen maar meer koeien, meer melk en meer hectares.'

Van der Hoog: 'Groeien in aantal koeien is niet het enige bedrijfsontwikkelingsmodel. Je ziet juist dat bedrijven die afgelopen jaren hebben geïnvesteerd in verbreding, nu een veel stabielere inkomensbasis hebben. Maar ook optimalisatie zal in de aankomende jaren nodig zijn om de sector verder te helpen.'

Verbreding is niet voor iedereen weggelegd.

Van der Hoog: 'Klopt. Je moet vooral doen wat bij je past. Verbreding kan kaasmaken of een recreatietak zijn, maar ook een vorm van natuurbeheer. Misschien is over tien jaar het creëren van biodiversiteit wel een betaalbare vorm van verbreding.'

Belangrijk is dat jonge ondernemers zelf keuzes maken, en niet alleen een bedrijf overnemen met als doel om op de winkel te passen. Als NAJK willen we jonge veehouders helpen om keuzes te maken.'

Hoe doet het NAJK dat?

Van der Hoog: 'Het NAJK zet veel in op kennisoverdracht en onderwijs. Jongeren worden gevormd op school, zeker als ze op kamers gaan wonen en ze wat afstand nemen van het ouderlijk bedrijf. Het is belangrijk dat jongeren zo breed mogelijk worden opgeleid. In mijn schooltijd kwam biologische landbouw niet ter sprake, terwijl het wel een sector is met toekomstperspectief.'

Bolscher: 'Dat weidegang nu een vast onderdeel wordt in het agrarisch onderwijs vind ik een van mijn persoonlijke hoogtenpunten tijdens mijn NAJK-periode. Weidegang is superbelangrijk voor het imago. Het benaderen van weidegang vanuit vakmanschap is een geweldige stap.'

Als aandacht voor weidegang een hoogtepunt is, wat is dan een dieptepunt?

Bolscher: 'Ik heb me geen dag met tegenzin ingezet voor het NAJK. Natuurlijk krijg je wel eens boze telefoontjes, maar jongeren bellen gelukkig ook als ze het wel met je eens zijn om een positieve discussie te voeren.'

Koen Bolscher: 'Al die verschillende mestwetregels. Was dat nu nodig, denk ik achteraf'

'Teleurgesteld ben ik wel over de opstapeling van regelgeving. De Melkveewet, de grondgebonden groei en daarbovenop de fosfaatwetgeving. Het is zoveel dat je door de bomen het bos niet meer ziet. Was dat nu nodig, denk ik achteraf.'

Het NAJK bepleitte toch fosfaatrechten?

Bolscher: 'Dat ligt genuanceerder. Op het moment dat de staatssecretaris dierrechten of fosfaatrechten overwoog, hebben wij ingezet op fosfaatrechten. Dat er iets moest gebeuren aan de groei, daar kon de sector niet onderuit. Wel hebben we aangegeven dat er bij bedrijfsovername geen afroming moet plaatsvinden om het voor jongeren niet nog moeilijker te maken. Wat ons betreft staat het licht daarvoor op groen, maar het besluit hierover vindt pas in september plaats. Daar zal Bart zich hard voor moeten blijven maken.'

Wat kunnen jonge veehouders verwachten van de nieuwe melkveehoudersvoorman?

Van der Hoog: 'Ik ben iemand die de dialoog met de samenleving wil opzoeken. Ik denk bijvoorbeeld dat de "kalf-bij-koe-discussie" anders had kunnen verlopen. De sector is nog regelmatig intern gericht, het gaat veelal om het technisch goed laten draaien van een bedrijf. De vraag van de samenleving waarom het kalf niet bij de koe mag blijven, hadden we toch al

Bart van der Hoog

Bart van der Hoog (27) heeft samen met zijn ouders een melkveebedrijf in Enspijk met 160 koeien. Na een has-opleiding werkte Van der Hoog vijf jaar in deeltijd als adviseur bij PPP-Agro Advies, waar hij diverse studiegroepen met melkveeouders begeleidde. Van der Hoog stopt met deze werkzaamheden om zich naast het melkveebedrijf te richten op het bestuurswerk voor het NAJK.

lang kunnen zien aankomen? Daar moet je dus vooraf al op inspelen door het bespreekbaar te maken en uit te leggen wat we doen. Daar ligt de uitdaging.'

Wat gaat Koen Bolscher doen?

'Ik wil komend jaar gebruiken om het bedrijf zo in te richten dat er in de toekomst ruimte is voor nieuwe uitdagingen buiten de deur. Bestuurswerk heb ik van huis uit meegekregen. Het vergroot je kennis en je zit op de eerste rij bij het nemen van beslissingen. Samen met het boeren is dat een prachtige combinatie.'

Koen Bolscher

Koen Bolscher (32) stopt na twee termijnen als portefeuillehouder melkveehouderij bij het NAJK. Afgelopen vier jaar had hij een aantal grote dossiers onder zijn beheer. De invoering van de Melkveewet en de voorstellen voor fosfaatrechten zorgden ervoor dat hij namens de jonge boeren veelvuldig aanwezig was in Den Haag. De melkveehouder uit Bornerbroek gaat zich de komende tijd op het melkveebedrijf richten, waar hij samen met zijn ouders 205 koeien melkt.